

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 19. decembra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Európske konanie o platobnom rozkaze – Nariadenie (ES) č. 1896/2006 – Predloženie ďalších dokumentov na podporu pohľadávky – Nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách – Smernica 93/13/EHS – Preskúmanie súdom konajúcim vo veci návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu“

V spojených veciach C-453/18 a C-494/18,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Juzgado de Primera Instancia n° 11 de Vigo (Súd prvého stupňa č. 11 Vigo, Španielsko) a Juzgado de Primera Instancia n° 20 de Barcelona (Súd prvého stupňa č. 20 Barcelona, Španielsko) z 28. júna a 17. júla 2018 a doručené Súdnemu dvoru 11. a 27. júla 2018, ktoré súvisia s konaniami:

Bondora AS

proti

Carlos V. C. (C-453/18),

XY (C-494/18),

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory J.-C. Bonichot, sudcovia M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (spravodajkyňa) a N. Jääskinen,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- španielska vláda, v zastúpení: M. García-Valdecasas Dorrego, splnomocnená zástupkyňa,
- lotyšská vláda, v zastúpení: I. Kucina a V. Soņeca, splnomocnení zástupcovia,
- maďarská vláda, v zastúpení: M. Fehér a Z. Wagner, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: španielčina.

- Európsky parlament, v zastúpení: S. Alonso de León a T. Lukácsi, splnomocnení zástupcovia,
- Rada Európskej únie, v zastúpení: J. Monteiro, S. Petrova Cerchia a H. Marcos Fraile, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Baquero Cruz, N. Ruiz García a M. Heller, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní z 31. októbra 2019,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288), článku 7 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, 2006, s. 1), článku 38 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ako aj platnosti nariadenia č. 1896/2006.
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci dvoch sporov týkajúcich sa európskych konaní o platobnom rozkaze medzi spoločnosťou Bondora AS a v prvej veci Carlosom V. C., resp. v druhej veci subjektom XY, ktoré sa týkali vymáhania pohľadávok vyplývajúcich zo zmlúv o pôžičke uvedenou spoločnosťou.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 93/13

- 3 Článok 1 smernice 93/13 stanovuje:

„1. Účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa [týkajú – *neoficiálny preklad*] nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom.

2. Zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohovorov, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice.“

- 4 Podľa článku 3 ods. 1 tejto smernice:

„Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá[,] sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery [dobrej viery – *neoficiálny preklad*] spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.“

5 Článok 6 uvedenej smernice uvádza:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

...“

6 Článok 7 tej istej smernice stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

2. Prostriedky uvedené v odseku 1 zahrňujú ustanovenia, podľa ktorých osoby alebo organizácie s oprávneným záujmom podľa príslušného vnútroštátneho práva na ochranu spotrebiteľov môžu požiadať súdy alebo príslušné správne orgány o rozhodnutie, či sú zmluvné podmienky navrhované pre všeobecné uplatňovanie nekalé, takže môžu uplatniť vhodné a účinné prostriedky k zabráneniu ďalšieho uplatňovania takých podmienok.

...“

Nariadenie č. 1896/2006

7 Odôvodnenia 9, 13, 14 a 29 nariadenia č. 1896/2006 znejú:

„(9) Účelom tohto nariadenia je zjednodušiť a zrýchliť súdne konanie a znížiť náklady na takéto konanie v cezhraničných sporoch, ktoré sa týkajú nepopretých peňažných pohľadávok, zavedením európskeho konania o platobnom rozkaze; a umožniť voľný pohyb európskych platobných rozkazov v členských štátoch ustanovením minimálnych požiadaviek, ktorých dodržiavanie vylúči potrebu akýchkoľvek konaní v členskom štáte výkonu pred uznaním a výkonom európskeho platobného rozkazu.

...

(13) V návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu by navrhovateľ mal byť povinný poskytnúť informácie, ktoré sú dostatočne zreteľné pre určenie a odôvodnenie pohľadávky, aby sa odporca na základe dostatočných informácií mohol rozhodnúť, či bude pohľadávku popierať alebo nie.

(14) V tomto kontexte by malo byť povinnosťou navrhovateľa popísať dôkazy, ktoré podporujú pohľadávku. Na tento účel by malo tlačivo návrhu obsahovať čo najvyčerpávajúcejší zoznam druhov dôkazov, ktoré sa zvyčajne poskytujú pri peňažných pohľadávkach.

...

(29) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to najmä zavedenie jednotného, rýchleho a účinného mechanizmu na vymáhanie nepopretých peňažných pohľadávok v Európskej únii nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.“

8 Článok 1 písm. a) tohto nariadenia stanovuje:

„Účelom tohto nariadenia je:

a) zjednodušiť a urýchliť súdne konanie a znížiť náklady na takéto konanie v cezhraničných sporoch, ktoré sa týkajú nepopretých peňažných pohľadávok, zavedením európskeho konania o platobnom rozkaze.“

9 Článok 2 ods. 1 nariadenia č. 1896/2006 stanovuje:

„Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. ...“

10 Podľa článku 3 ods. 1 tohto nariadenia:

„Na účely tohto nariadenia sa cezhraničným sporom rozumie spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci.“

11 Článok 5 uvedeného nariadenia uvádza:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto pojmy:

...

3. ‚súd‘ je akýkoľvek orgán v členskom štáte s právomocou vo vzťahu k európskym platobným rozkazom alebo akejkoľvek inej súvisiacej záležitosti;

4. ‚súd pôvodu‘ je súd, ktorý vydáva európsky platobný rozkaz.“

12 Článok 7 tohto istého nariadenia stanovuje:

„1. Návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu sa podáva prostredníctvom vzorového tlačiva A ako je uvedené v prílohe I.

2. Návrh obsahuje:

a) mená a adresy strán, prípadne mená ich zástupcov a označenie súdu, na ktorý sa návrh podáva,

b) výšku pohľadávky vrátane istiny a prípadne úroku, zmluvných pokút a nákladov,

c) ak sa požadujú úroky z pohľadávky, úrokovú sadzbu a dobu, za ktorú sa požaduje úrok, pokiaľ sa k istine podľa práva členského štátu pôvodu automaticky nepripisuje úrok zo zákona,

d) predmet sporu vrátane opisu okolností, na ktoré sa navrhovateľ odvoláva ako na základ pohľadávky, prípadne požadovaného úroku,

e) označenie dôkazov odôvodňujúcich pohľadávku,

f) odôvodnenie právomoci súdu/súdov,

a

g) cezhraničný charakter sporu v zmysle článku 3.

...“

13 Podľa článku 8 nariadenia č. 1896/2006:

„Súd konajúci vo veci návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu preskúma čo najskôr a na základe tlačiva návrhu, či sú splnené požiadavky ustanovené v článkoch 2, 3, 4, 6 a 7 a či sa pohľadávka javí byť opodstatnená a návrh prípustný. Toto preskúmanie sa môže uskutočniť automatizovaným postupom.“

14 Článok 9 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Ak nie sú splnené požiadavky ustanovené v článku 7 a pokiaľ pohľadávka nie je zjavne neopodstatnená alebo návrh nie je neprípustný, súd poskytne navrhovateľovi príležitosť doplniť alebo opraviť návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu. Súd použije vzorové tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II.

2. Ak súd požiada navrhovateľa o doplnenie alebo opravu návrhu, určí lehotu, ktorú považuje podľa okolností za primeranú. Súd môže z vlastného podnetu túto lehotu predĺžiť.“

15 Článok 12 uvedeného nariadenia, nazvaný „Vydanie európskeho platobného rozkazu“, stanovuje:

„1. Ak sú splnené požiadavky ustanovené v článku 8, súd čo najskôr a obvykle do 30 dní od podania návrhu vydá európsky platobný rozkaz prostredníctvom vzorového tlačiva E, ako je uvedené v prílohe V.

Do tridsaťdňovej lehoty sa nezapočítava čas, počas ktorého navrhovateľ dopĺňal, opravoval alebo menil návrh.

2. Európsky platobný rozkaz sa vydáva spolu s vyhotovením tlačiva návrhu. Neobsahuje informácie poskytnuté navrhovateľom v dodatkoch 1 a 2 k vzorovému tlačivu A.

3. V európskom platobnom rozkaze sa odporca poučí, že má možnosť:

a) zaplatiť navrhovateľovi sumu uvedenú v rozkaze,

alebo

b) namietať proti rozkazu zaslaním odporu na súd pôvodu do 30 dní odo dňa doručenia rozkazu odporcovi.

4. V európskom platobnom rozkaze sa odporcovi oznámi, že

a) rozkaz bol vydaný iba na základe informácií, ktoré poskytol navrhovateľ a súd ich neoveroval,

b) sa rozkaz stane vykonateľným, ak sa na súd nepodá odpor v súlade s článkom 16,

c) keď sa podá odpor, konanie pokračuje na príslušných súdoch členského štátu pôvodu v súlade s pravidlami riadneho občianskeho súdneho konania, pokiaľ navrhovateľ vyslovene nepožiadala o ukončenie konania v takom prípade.

5. Súd zabezpečí, aby bol rozkaz doručený odporcovi v súlade s vnútroštátnym právom spôsobom, ktorý spĺňa minimálne požiadavky ustanovené v článkoch 13, 14 a 15.“

16 Článok 16 toho istého nariadenia znie:

„1. Odporca môže na súd pôvodu podať odpor proti európskemu platobnému rozkazu prostredníctvom vzorového tlačiva F, ako je uvedené v prílohe VI, ktoré sa mu zašle spolu s európskym platobným rozkazom.

2. Odpor sa musí zasláť do 30 dní od doručenia rozkazu odporcovi.

3. Odporca v odpore uvedie, že pohľadávku popiera, pričom nemusí uviesť dôvody.

...“

17 Podľa bodu 11 vzorového tlačiva A v prílohe I nariadenia č. 1896/2006 možno v prípade potreby doplniť ďalšie vyhlásenia a iné informácie.

Španielske právo

18 Dvadsiate tretie záverečné ustanovenie Ley 1/2000, de Enjuiciamiento Civil (zákon č. 1/2000 Civilný sporový poriadok), zo 7. januára 2000 (BOE č. 7, z 8. januára 2000, s. 575, ďalej len „LEC“), ktoré zaviedlo opatrenia na účely uplatnenia nariadenia č. 1896/2006 v Španielsku, vo svojich odsekoch 2 a 11 stanovuje:

„2. Návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu sa podáva prostredníctvom vzorového tlačiva A, ktoré je uvedené v prílohe I nariadenia (ES) č. 1896/2006, bez potreby predložiť akékoľvek dokumenty, ktoré v prípade ich predloženia budú neprípustné.

...

11. Procesné otázky súvisiace s vydaním európskeho platobného rozkazu, ktoré nie sú uvedené v nariadení č. 1896/2006, sa riadia ustanoveniami [LEC] týkajúcimi sa platobných rozkazov.“

19 Článok 815 ods. 4 LEC stanovuje:

„Ak je vymáhaná pohľadávka založená na zmluve medzi spoločnosťou, predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom alebo užívateľom, Letrado de la Administración de Justicia je povinný pred vydaním platobného rozkazu informovať súd o tejto skutočnosti, aby tento súd mohol posúdiť prípadnú nekalú povahu akejkoľvek podmienky, ktorá je základom návrhu alebo ktorá určuje vymáhanú sumu.

Súd posúdi *ex offico*, či možno niektorú podmienku, na ktorej sa zakladá návrh alebo na základe ktorej je určená vymáhaná suma, kvalifikovať ako nekalú. Ak usúdi, že niektorú z podmienok možno považovať za nekalú, vyzve účastníkov konania, aby sa k tomu v lehote piatich dní vyjadrili. Po ich vypočutí rozhodne súd uznesením v lehote ďalších piatich dní. Pre uvedený postup sa nevyžaduje účasť advokáta ani právneho zástupcu.

Ak súd konštatuje, že niektorá zo zmluvných podmienok sa považuje za nekalú, v uznesení určí následky takéhoto zistenia tak, že buď vyhlási návrh za neprípustný, alebo nariadi pokračovanie v konaní, ale bez uplatnenia podmienok, ktoré sa považujú za nekalé.

Ak sa súd dospeje k záveru, že nejde o nekalé podmienky, uvedie to vo svojom rozhodnutí a súdny tajomník pošle dlžníkovi platobný rozkaz podľa odseku 1.

Proti vydanému uzneseniu je v každom prípade možné podať opravný prostriedok.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-453/18

- 20 Bondora uzatvorila zmluvu o pôžičke vo výške 755,27 eura so spotrebiteľom, pánom V. C. Dňa 21. marca 2018 táto spoločnosť podala na vnútroštátny súd návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu proti pánovi V. C.
- 21 Vnútroštátny súd sa domnieval, že pohľadávka bola založená na zmluve o pôžičke uzavretej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom v súlade s článkom 815 ods. 4 LEC, na základe čoho požiadal spoločnosť Bondora o predloženie dokumentov na podporu svojej pohľadávky zodpovedajúce dôkazom uvedeným v bode 10 vzorového tlačiva A, t. j. zmluvu o pôžičke a určenie výšky pohľadávky, aby mohol overiť prípadnú nekalú povahu zmluvných podmienok uvedených v tejto zmluve.
- 22 Bondora odmietla poskytnúť uvedené dokumenty, pričom po prvé tvrdila, že podľa dvadsiateho tretieho záverečného ustanovenia ods. 2 LEC v prípade návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu nie je potrebné predkladať dokumenty na podporu uvedenej pohľadávky, a po druhé, že články 8 a 12 nariadenia č. 1896/2006 neodkazujú na potrebu predkladať dokumenty na účely vydania európskeho platobného rozkazu.
- 23 Vnútroštátny súd sa domnieva, že takýto výklad právnej úpravy uvedenej v predchádzajúcom bode by mohol spôsobiť ťažkosti, keď pohľadávka, ktorej výška sa požaduje, sa zakladá na zmluve uzatvorenej so spotrebiteľom. Veriteľská spoločnosť totiž nepriložila k návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu dokumenty potrebné na posúdenie v súlade s článkom 815 ods. 4 LEC prípadnej nekalej povahy zmluvnej podmienky, na ktorej sa zakladá nárok alebo určuje vymáhateľná suma. Tento súd však zdôrazňuje, že článkom 815 ods. 4 LEC, vo svojom znení uplatniteľnom vo veci samej, bola prebratá do španielskeho práva judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa smernice 93/13, a najmä rozsudky zo 14. júna 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), ako aj z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283), s cieľom, aby španielsky súd mohol preskúmať *ex officio* údajne nekalú povahu zmluvných podmienok, z ktorých vznikli pohľadávky.
- 24 Za týchto podmienok Juzgado de Primera Instancia nº 11 de Vigo (Súd prvého stupňa č. 11 Vigo, Španielsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13 a judikatúra, ktorá vykladá túto smernicu, vykladať v tom zmysle, že [toto ustanovenie] bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je dvadsiate tretie záverečné ustanovenie [LEC], ktoré stanovuje, že v rámci návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu nie je potrebné predkladať žiadne dokumenty a že v prípade ich predloženia budú neprípustné?

2. Má sa článok 7 ods. 2 písm. e) nariadenia č. 1896/2006 vykladať v tom zmysle, že [uvedené ustanovenie] nebráni [súdu] požadovať od veriteľskej spoločnosti, aby mu predložila dokumenty, na ktorých zakladá svoj nárok zo spotrebiteľského úveru dohodnutého medzi poskytovateľom a spotrebiteľom, ak súd považuje za nevyhnutné preskúmať tieto listiny s cieľom overiť prípadnú existenciu nekalých podmienok v zmluve uzatvorenej medzi účastníkmi konania, a splniť tak požiadavky smernice 93/13 a judikatúry, ktorá ju vykladá?“

Vec C-494/18

- 25 Bondora uzatvorila zmluvu o pôžičke vo výške 1 818,66 eura s XY. Dňa 17. mája 2018 Bondora podala proti XY na vnútroštátny súd návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu.

- 26 Vo vzorovom tlačive A uvedenom v prílohe I nariadenia č. 1896/2006 Bondora uviedla, že XY bol spotrebiteľom a že má k dispozícii zmluvu o pôžičke, ktorá je základom pre taký platobný rozkaz a určenie výšky pohľadávky.
- 27 Po tom, ako vnútroštátny súd konštatoval, že jeden účastník sporu bol spotrebiteľom, vyzval spoločnosť Bondora, aby vyplnila bod 11 tohto vzorového tlačiva A s názvom „Ďalšie vyhlásenia a iné informácie“, pričom mala uviesť rozpis dotknutej pohľadávky, ako aj znenie tých zmluvných podmienok, ktoré pohľadávku odôvodňujú.
- 28 Bondora odmietla poskytnúť uvedené informácie, pričom tvrdila, že na základe článku 7 ods. 2 nariadenia č. 1896/2006 nie je povinná na podporu svojej pohľadávky uvádzať ďalšie dôkazy. Podľa dvadsiateho tretieho záverečného ustanovenia ods. 2 LEC v prípade návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu totiž nie je potrebné predkladať dokumenty na podporu tejto pohľadávky. Táto spoločnosť tvrdila, že iné súdy už vyhovelí podobným návrhom na vydanie rozkazu bez toho, aby od nej vyžadovali splnenie ďalších požiadaviek.
- 29 Vnútroštátny súd má pochybnosti o výklade nariadenia č. 1896/2006 z hľadiska ochrany spotrebiteľov a judikatúry Súdneho dvora. Podľa neho môže európsky platobný rozkaz, ktorý bol vydaný bez toho, aby preskúmal *ex officio* prípadnú existenciu nekalých podmienok, ohroziť požiadavku ochrany spotrebiteľa zakotvenú v článku 38 Charty v spojení s článkom 6 ods. 1 ZEÚ.
- 30 Navyše podľa tohto súdu článok 38 Charty, článok 6 ods. 1 ZEÚ, ako aj článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 nebránia vnútroštátnemu ustanoveniu, akým je dvadsiate tretie záverečné ustanovenie ods. 2 LEC, pokiaľ toto ustanovenie umožňuje súdu oboznámiť sa s obsahom dodatočných ustanovení dotknutej zmluvy na to, aby mohol preskúmať *ex officio* nekalú povahu zmluvných podmienok.
- 31 Vnútroštátny súd sa teda domnieva, že keby výklad nariadenia č. 1896/2006 dovoľoval to, že na overenie toho, či sa použili nekalé podmienky, nemožno požadovať nijaké ďalšie spresnenie, toto nariadenie by bolo neplatné, lebo by porušovalo článok 6 ods. 1 ZEÚ a článok 38 Charty.
- 32 Za týchto podmienok Juzgado de Primera Instancia n° 20 de Barcelona (Súd prvého stupňa č. 20 Barcelona, Španielsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Je ustanovenie vnútroštátneho predpisu, akým je dvadsiate tretie záverečné ustanovenie ods. [2] [LEC], ktoré neumožňuje predložiť ani požadovať predloženie zmluvy či podrobného rozpisu dlhu v konaní, v ktorom sa uplatňuje nárok voči spotrebiteľovi a v ktorom existujú indicie, že požadované sumy sa môžu zakladať na nekalých podmienkach, v súlade s článkom 38 Charty, článkom 6 ods. 1 [ZEÚ], ako aj článkom 6 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 smernice 93/13?
 2. Je v súlade s článkom 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 1896/2006 zavádzajúceho európske konanie o platobnom rozkaze, ak sa navrhovateľ v prípade uplatňovania nároku voči spotrebiteľovi vyzve, aby v bode 11 tlačiva A [ktoré je uvedené v prílohe I nariadenia č. 1896/2006] uviedol podrobný rozpis vymáhanej pohľadávky? Je tiež v súlade s týmto ustanovením, ak sa vyžaduje, aby sa v bode 11 tohto tlačiva uviedol obsah zmluvných podmienok, na ktorých sa zakladajú nároky voči spotrebiteľovi, ktoré idú nad rámec hlavného predmetu zmluvy, a to na účely posúdenia existencie ich nekalej povahy?
 3. V prípade zápornej odpovede na druhú otázku, umožňuje aktuálne znenie nariadenia č. 1896/2006 preskúmať *ex officio* pred vydaním európskeho platobného rozkazu, či zmluva uzatvorená so spotrebiteľom obsahuje nekalé podmienky, a ak áno, na základe akého ustanovenia možno takéto preskúmanie vykonať?

4. V prípade, že aktuálne znenie nariadenia č. 1896/2006 neumožňuje preskúmať *ex offo* existenciu nekalých podmienok pred vydaním európskeho platobného rozkazu, požaduje sa od Súdneho dvora Európskej únie, aby rozhodol o platnosti uvedeného nariadenia, a stanovil, či je v rozpore s článkom 38 Charty a s článkom 6 ods. 1 [ZEÚ].“

Konanie na Súdnom dvore

- 33 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora zo 6. septembra 2018 a z 18. júna 2019 boli veci C-453/18 a C-494/18 spojené na spoločné konanie.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej prejudiciálnej otázke vo veciach C-453/18 a C-494/18 a o tretej prejudiciálnej otázke vo veci C-494/18

- 34 Svojou prvou a druhou otázkou vo veciach C-453/18 a C-494/18, ako aj treťou otázkou vo veci C-494/18 sa vnútroštátne sudy v podstate pýtajú, či sa majú článok 7 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia č. 1896/2006, ako aj článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako ich vykladá Súdny dvor a v spojení s článkom 38 Charty, vykladať v tom zmysle, že umožňujú „súdu“ v zmysle uvedeného nariadenia konajúcemu vo veci návrhu na začatie európskeho konania o platobnom rozkaze požiadať veriteľa o doplňujúce informácie týkajúce sa zmluvných ustanovení uvedených na podporu spornej pohľadávky s cieľom preskúmať *ex offo* prípadnú nekalú povahu týchto ustanovení, a teda tak, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že doplňujúce dokumenty predložené na tento účel sú neprípustné.
- 35 Na úvod treba uviesť, že podľa článku 2 ods. 1 nariadenia č. 1896/2006 sa toto nariadenie uplatňuje pri cezhraničných sporoch. Podľa článku 3 ods. 1 uvedeného nariadenia je spor cezhraničným sporom, ak aspoň jedna zo strán má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu, na ktorý bol podaný návrh. V prejednávanej veci s výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnym súdom, zo skutočností v spise predloženému Súdnemu dvoru vyplýva, že Bondora je spoločnosťou, ktorej sídlo sa nachádza v Estónsku. Nariadenie č. 1896/2006 sa preto uplatní.
- 36 V prvom rade treba uviesť, ako vyplýva z článku 1 nariadenia č. 1896/2006 v spojení s jeho odôvodneniami 9 a 29 tohto nariadenia, že účelom konania o európskom platobnom rozkaze je zjednodušiť a urýchliť súdne konanie a znížiť náklady v cezhraničných sporoch, ktoré sa týkajú nepopretých peňažných pohľadávok, zavedením európskeho konania o platobnom rozkaze.
- 37 Práve s cieľom zabezpečiť rýchlosť a jednotnosť uvedeného konania sa návrh na vydanie rozkazu podáva prostredníctvom vzorového tlačiva A, ktoré sa nachádza v prílohe I nariadenia č. 1896/2006, v súlade s článkom 7 tohto nariadenia, ktorého odsek 2 vymenúva prvky, ktoré musí návrh obsahovať. Konkrétne článok 7 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia č. 1896/2006 stanovuje, že návrh na vydanie platobného rozkazu zahŕňa predmet sporu, vrátane opisu okolností, na ktoré sa navrhovateľ odvoláva ako na základ pohľadávky, prípadne požadovaného úroku a označenia dôkazov odôvodňujúcich pohľadávku.
- 38 Podľa článku 8 tohto istého nariadenia súd konajúci vo veci návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu preskúma čo najskôr a na základe uvedeného vzorového tlačiva A, či sú splnené požiadavky stanovené najmä v článku 7 nariadenia č. 1896/2006 a či sa návrh javí byť dôvodný. V takom prípade vydá európsky platobný rozkaz v súlade s článkom 12 uvedeného nariadenia. Ak nie sú splnené požiadavky tohto článku 7, v súlade s článkom 9 ods. 1 nariadenia č. 1896/2006 vyzve navrhovateľa, aby doplnil alebo opravil návrh, pričom použije vzorové tlačivo B uvedené v prílohe II.

- 39 V druhom rade treba určiť, či v rámci takeého európskeho konania o platobnom rozkaze súd konajúci vo veci návrhu na vydanie rozkazu podlieha požiadavkám stanoveným v článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice 93/13, tak ako ich vykladá Súdny dvor a v spojení s článkom 38 Charty.
- 40 V tejto súvislosti treba po prvé pripomenúť, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudok z 27. februára 2014, Pohotovosť, C-470/12, EU:C:2014:101, bod 39 a citovaná judikatúra). Navyše článok 38 Charty stanovuje, že politiky Únie zabezpečia vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa. Táto požiadavka platí pre vykonávanie smernice 93/13 (rozsudok z 27. februára 2014, Pohotovosť, C-470/12, EU:C:2014:101, bod 52).
- 41 Po druhé podľa článku 6 ods. 1 smernice 93/13 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluve uzatvorenej so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli pre spotrebiteľov záväzné.
- 42 Po tretie vzhľadom na povahu a význam verejného záujmu, na ktorom spočíva ochrana spotrebiteľov, smernica 93/13, ako vyplýva z jej článku 7 ods. 1 v spojení s jej dvadsiatym štvrtým odôvodnením, ukladá členským štátom povinnosť stanoviť primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudok z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 40 a citovaná judikatúra).
- 43 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora vnútroštátny súd totiž má posúdiť *ex officio* nekalú povahu zmluvnej podmienky patriacej do pôsobnosti smernice 93/13, a tým odstrániť nerovnováhu medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom pod podmienkou, že je oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (rozsudky zo 4. júna 2009, Pannon GSM, C-243/08, EU:C:2009:350, bod 32, a z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 42, ako aj citovaná judikatúra).
- 44 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že v rámci vnútroštátnych konaní o platobnom rozkaze Súdny dvor rozhodol, že článok 7 ods. 1 smernice 93/13 bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje vydať platobný rozkaz, ak súd, ktorý rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu, nemá právomoc preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienok tejto zmluvy, a pokiaľ podmienky uplatnenia práva podať odpor proti takému rozkazu neumožňujú zabezpečiť dodržiavanie práv, ktoré spotrebiteľovi priznáva táto smernica (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 71, a uznesenie z 28. novembra 2018, PKO Bank Polski, C-632/17, EU:C:2018:963, bod 49).
- 45 Súdny dvor tak rozhodol, že súd konajúci vo veci návrhu na vydanie platobného rozkazu, musí určiť, či podmienky konania o odpore stanovené vnútroštátnym právom nemajú za následok nezanedbateľné riziko, že dotknutí spotrebiteľia nepodajú požadovaný odpor (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 61 a citovanú judikatúru).
- 46 Tieto požiadavky platia aj vtedy, ak „súd“ v zmysle nariadenia č. 1896/2006 koná vo veci návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu v zmysle uvedeného nariadenia.
- 47 Preto treba určiť, či nariadenie č. 1896/2006 umožňuje súdu konajúcemu vo veci návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu požiadať veriteľa o doplňujúce informácie týkajúce sa zmluvných ustanovení uvedených na podporu jeho pohľadávky s cieľom preskúmať *ex officio* prípadnú nekalú povahu zmluvných podmienok v súlade s článkom 6 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 smernice 93/13

- 48 V tejto súvislosti treba konštatovať, že hoci článok 7 ods. 2 nariadenia č. 1896/2006 vyčerpávajúcim spôsobom upravuje požiadavky, ktoré musí spĺňať návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu (rozsudok z 13. decembra 2012, Szyrocka, C-215/11, EU:C:2012:794, bod 32), nič to nemení na tom, že navrhovateľ musí tiež použiť vzorové tlačivo A uvedené v prílohe I tohto nariadenia na účely podania takéhoto návrhu na vydanie rozkazu v súlade s článkom 7 ods. 1 uvedeného nariadenia. Jednak z bodu 10 vzorového tlačiva A vyplýva, že žiadateľ má možnosť uviesť a opísať typ dostupných dôkazov, akými môžu byť aj listinné dôkazy, a jednak podľa bodu 11 tohto formulára je mu dovolené doplniť aj ďalšie informácie nad mieru tých, ktoré sa výslovne požadujú podľa predchádzajúcich bodov daného formulára, takže tento bod umožňuje poskytnúť ďalšie informácie týkajúce sa zmluvných ustanovení uvedených na podporu pohľadávky a spočívajúce najmä v uvedení celého znenia zmluvy alebo v predložení jej kópie.
- 49 Navyše článok 9 ods. 1 nariadenia č. 1896/2006 stanovuje, že súd konajúci vo veci uvedeného návrhu má právomoc požiadať navrhovateľa o doplnenie alebo opravu informácií poskytnutých na základe článku 7 nariadenia č. 1896/2006, a to tak, že použije vzorové tlačivo B uvedené v prílohe II tohto nariadenia.
- 50 Z toho vyplýva, že súd konajúci vo veci návrhu musí mať možnosť požiadať na základe článku 7 ods. 1 a článku 9 ods. 1 nariadenia č. 1896/2006 veriteľa o doplnujúce informácie týkajúce sa zmluvných ustanovení uvedených na podporu jeho pohľadávky, akými môže byť uvedenie celého znenia zmluvy alebo predloženie jej kópie, s cieľom preskúmať prípadnú nekalú povahu takých zmluvných podmienok v súlade s článkom 6 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 smernice 93/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. septembra 2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, body 44 a 50).
- 51 Odlišný výklad článku 7 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia č. 1896/2006 by mohol veriteľom umožniť obchádzať požiadavky vyplývajúce zo smernice 93/13 a z článku 38 Charty.
- 52 Treba ešte zdôrazniť, že okolnosť, že vnútroštátny súd od navrhovateľa vyžaduje, aby predložil znenie jedného alebo viacerých dokumentov, na základe ktorých bol jeho návrh podaný, jednoducho spadá do rámca dokazovania konania, pretože účelom takejto výzvy je len to, aby sa ubezpečil o dôvodnosti žaloby, takže nedostáva sa do rozporu s dispozičnou zásadou (pozri analogicky rozsudok zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 68).
- 53 V dôsledku toho článok 7 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia č. 1896/2006 v spojení s článkom 6 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 smernice 93/13, ako ich vykladá Súdny dvor a s prihliadnutím na článok 38 Charty, bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sú neprípustné doplnujúce dokumenty popri vzorovom tlačive A uvedenom v prílohe I nariadenia č. 1896/2006, ako je kópia dotknutej zmluvy.
- 54 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú a druhú otázku vo veciach C-453/18 a C-494/18, ako aj tretiu otázku vo veci C-494/18 odpovedať tak, že článok 7 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia č. 1896/2006, ako aj článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako ich vykladá Súdny dvor a v spojení s článkom 38 Charty, sa majú vykladať v tom zmysle, že umožňujú „súdu“ v zmysle uvedeného nariadenia konajúcemu vo veci návrhu na začatie európskeho konania o platobnom rozkaze požiadať veriteľa o doplnujúce informácie týkajúce sa zmluvných ustanovení uvedených na podporu spornej pohľadávky s cieľom preskúmať *ex officio* prípadnú nekalú povahu týchto ustanovení, a teda tak, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že doplnujúce dokumenty predložené na tento účel sú neprípustné.

O štvrtej otázke vo veci C-494/18

- 55 Vzhľadom na odpoveď na prvú a druhú otázku vo veciach C-453/18 a C-494/18, ako aj na tretiu otázku vo veci C-494/18, nie je potrebné odpovedať na túto štvrtú otázku.

O trovách

- 56 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 7 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze, ako aj článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako ich vykladá Súdny dvor a v spojení s článkom 38 Charty základných práv Európskej únie, sa majú vykladať v tom zmysle, že umožňujú „súdu“ v zmysle uvedeného nariadenia konajúcemu vo veci návrhu na začatie európskeho konania o platobnom rozkaze požiadať veriteľa o doplňujúce informácie týkajúce sa zmluvných ustanovení uvedených na podporu spornej pohľadávky s cieľom preskúmať *ex offico* prípadnú nekalú povahu týchto ustanovení, a teda tak, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že doplňujúce dokumenty predložené na tento účel sú neprípustné.

Podpisy